

ΠΡΟΗΓΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. Τόμ. Β'. — ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ — Φυλ. Γ'. ΑΡΙΘ. 29

Ποιήσεις. — Π. Πανῶ, — Π. Σκαλτσούνη, — Α. Λασκαράτου, — Η. Τσιτσέλη, — Α. Κοκκίνου, — Ν. Καμπᾶ, — Α. Σ. Μάτεσι, — Κ. Ε. Βισλάτου, — Δ. Π. Γρυπάρη, — 'Ετοιμορρόπου. — Φωσκόλου 'Ορτις' συνέχ. ὑπὸ Γ. Κ. Σφήκα. — 'Αγγελικὴ Πᾶλη ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη.

ΘΥΡΣΙΣ ΚΑΙ ΦΙΛΛΗ

Βλέπεις ἀντίκρυ εἰς τὸ βουνό,
'Ποῦ πρασινίζει δροσάτη φτέρη;
Κρύσταλλο τρέχει ἐκεῖ νερό
Καὶ μετὲς δάφνες παίζει τ'ἀγέρι.

Μετὴ φλογέρα, νέος βοσκὸς
'Ήσυχά βόσκει τὰ πρόβατά του
Καὶ τῆς φλογέρας ἠχάει γλυκὸς
Εἰς τὴν κοιλάδα ὃ ἦχος κάτου.

'Ακούει ἡ Φίλλη, καὶ ἔς τὰ λευκά
Στήθια μετὰ βία χτυπᾷ ἡ καρδιά της..
'Σ τὴν κρύα βρύσι τρέχει, πετᾶ....
Καὶ μόνα ἀφίνει τὰ πρόβατά της.

Θύρσι μου!..κράζει καὶ ἐστὸλαιμὸ
'Ὁ ἕνας τ'ἄλλου εὐθὺς χρεμιῶνται..
Ζηλεύει ἡ δάφνη καὶ τὸ νερό
Καὶ μετ' ἀγέρι γλυκοφιλιῶνται...

'Σ τὸ δάσος μένουσι ἡμέρες πολλές,
'Απὸ τὸν κόσμον ξεχωρισμένοι..
Εὐτυχισμένες εἶν' ἡ καρδιές,
'Ὅταν ἡ ἀγάπη γλυκὰ τὲς δένει.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΣ

Εἰς τὸ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ»

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

'Ὅλη ζωσμένη μετὰ φωτιά, χλωσμένη εἰς τὸ χιόνι,
Τρεῖς μῆνες τώρα τὴν Τουρκία
Καὶ τὴν πιστὴν τῆς 'Αραπία
'Ἡ Κρήτη θανατῶνει.

Βαρύς χειμών, ιδέτ' ἐκεῖ,
Τὰ τέχνα τῆς ἀνδρίας
Ματαίως δέρνει μὲ ὀργή·
Ἐχουν θερμάστρα φλογερῆ
Τὴν φλόγα τῆς καρδίας.

Νικοῦν πλὴν μάτην τὸν ἐχθρόν
Κι' ἀντέχουν ἔς τὸν χειμῶνα,
Ἵς τῆς πείνας τὸν κατατρεγμὸν
Δὲν ἤμποροῦν ὁμως ἔς αὐτόν
Ν' ἀνθῆξουν τὸν ἀγῶνα!

Φρούρια ζώνουν κινήτᾳ
Πᾶσαν ἀκτὴν τῆς Κρήτης·
Ἄλλ' ἐμπροσθέν των ἀπερνᾶ,
Καὶ ἀφαντὸς ταχυπετᾶ
Θαλάσσιος ὀδίτης!

Πετᾶ ὡς νέφος ἐλαφρόν·
Βουίζουν τὰ πλευρά του,
Ἰχνη ἀφίνει ἔς τὸν ἄφρον
Καὶ στόλον ἓνα τουρκικόν
Γελᾷ ἔς τὸ πέρασμά του.

Τὸν θάνατον καὶ τὴν ζωὴν
Φέρει ἔς τὰ ἐγκατὰ του·
Καὶ τῶν ἀνδρείων τὴν τροφήν
Πετᾶ καὶ φέρει μὲ αὐτὴν
Τὰ βέλη τοῦ θανάτου.

Ἦ Πανελλήνιον! τροφὸς
Τῆς Κρητικῆς ἀνδρίας,
Ἄγγελος εἶσαι ἄρρωγός,
Καὶ θέλει μείνης θαυμασμός
Τῆς νέας Ἱστορίας.

1866 Π. ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ

ΣΤΗΝ ΤΗΝΙΟΤΙΣΑ

Τηνιότισάμου! Ἀκούω τὰ θαύματά σου
Καὶ μοῦ τρέχουν τὰ σάλια νὰ σὲ ἰδῶ.
Νὰ προσκυνήσω τ' ἅγια χρώματά σου
Τὴν ἀγίαςου ταῦλα ν' ἀσπασθῶ.
Ν' ἀγναντέψω κ' ἐγὼ τὰ βλέμματά σου,
Θιασότητος κ' ἐγὼ νὰ σοῦ ἴποθῶ.
Νὰ ἐξευτελισθῶ κ' ἐγὼ ἐμπροστά σου,
Τὸ χῶμα τς' ἐκκλησιᾶς σου νὰ φιλῶ.
Ἦ χρώματα, καὶ σὺ ταῦλα συνάμα,
Δὲ μοῦ ἔξηγάτε πῶς τὸ ἑκατορθώσετε
Βαλμένο τόνα ἀπάνου στ' ἄλλο ἀντάμα,
Νὰ χάμετε, νὰ φτιάστε, ν' ἀνυψώσετε
Εἰς τὴ συνένωσή σας τὴν ἀγία,
Μιὰν τόσο θαυματουργὰ Παναγία;

Χρωμάτων καὶ ταυλῶν μίγματα θεῖα!
Γιατὶ δὲν κάνετ' ἔτσι καὶ μ' ἐκείνη

Πῶχῳ κ' ἐγὼ δικήμου Παναγία,
Γιὰ νὰ κερδίξῃ γρόσια νὰ μοῦ δίνη
Νὰ χαίρωμαι κ' ἐγὼ καλοζωία;
Γιατὶ ὁ παπᾶς τῆς Τήνου νὰ πλουτύνῃ
Μὲ τὴ δικήτου ταυλοζωγραφία,
Κ' ἐμὲ ἢ δικήμου ἀκαρπῆ νὰ μείνη;
Μὰ κ' ἐσὺ, Παναγία τοῦ σπητιοῦμου,
Κάνε κ' ἐσὺ ἴσᾳν κείνη ἀπὸ τὴν Τήνο·
Κουηόσουν' κάπως χάριν τοῦ λαδιοῦμου
Ποῦ ἄφθονο εἶδ' καντήλισου τὸ χύνω.
Γιατὶ ὡς κ' ἡ Παναγίαμας ἡ σπητάτη,
Πρέπει κ' ἐκείνη νὰν' καλὴ γιὰ κάτι.

ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑ

Σχεφτόμενος, γλυκυάμου Παναγία,
Συμφέροντα δικάμου καὶ δικάσου,
Ἐβρίσκω πῶς ὅσο ζῆς ἐν τῇ σκοτία,
Θὰ ζῶ κ' ἐγὼ φτωχὸς εἰς συντροφιά σου.
Πρέπει ὅθεν νὰ ὑποστῶ κάποια θυσία
Γιὰ νὰ σὲ βγάλω ὀχ τὴν ἀφανείαςου.
Πρέπει νὰ διδαχθῆς θαυματοποιία,
Καὶ νὰν τὴν κάμης τότε ἐπάγγελμά σου.
Ἔτσι, ἐγὼ νὰ σὲ εἰλω μ' ἐξοδά μου
Στὸ θαυματ—Επισήμιο ποῦναι τώρα
Στὴν Τήνο, ἐκεῖ νὰ διδαχθῆς, Κυράμου,
Καὶ νὰ γένης θαυμάτωνε δοτόρα.
Νὰ ἐπισρέψης θαυματοπροικισμένη,
Νὰ περνοῦμε ζωὴ χαριτωμένη.

ΚΑΙ ΠΑΛΕ

Τηνιότσηάμου! Ἦ ἄλλες Παναγίες
Ἀκούνε τὰ ξεδούλια τὰ δικάσου
Καὶ σὲ φθονοῦν. Μὰ ἡ δύναμες ἡ θεῖες
Ὅπου ζωοποιοῦν τὰ χρώματά σου
Δὲν εἶναι εἰς δικές τους ζωγραφίες
Γιὰ ν' ἀξιωθοῦν τὰ κατορθώματά σου.
Ἐμῆπως κάνουν' ἐκὲς ἀντραγαλίες,
Ὡσὰν τὰ τόσα ἐκείνα τὰ δικάσου

Ποῦ σοῦ φέρνουν τὸν κόσμον ἀπὸ μακρὰ
 Καὶ μὲ πλοῦσιαν ῥουσφέτια σὲ τιμοῦνε,
 Μὲ τάμματα ἀργυρόχρυσά πολλά;
 Τίποτες! Ἀλλὰ τώρα σὲ φθονοῦνε,
 Ἵσά νὰ μὴν ἦχε κάμουν τῆ φοράτους
 Κ' ἐκὲς πρῶτα, μὲ θαύματα ἰδικάτους!.....

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

ΤΟ ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΙ

(1886 κατὰ Μάτον, ἐν ἐξοχικῇ μετὰ φίλων οἰκογενειῶν ἐκδρομῇ)

ΛΦΙΕΡΟΥΤΑΙ ΤΗ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΙ Ε. Γ. Α.

Ἦταν κρουμμένο'ς τὰ κλαριά του
 Ἐ τοῦ περβολιῦ μία γωνιά...
 Δὲν εἶχε ἄλλο συντροφιά του
 Ἐ τῆ δροσερῇ τριανταφυλλιά.

Ἦταν ἀκόμη μπουμπουκάκι
 Μισοκλεισμένο, πέταχτό
 Ἐλεγεσ κ' ἦταν στοματάκι
 Κ' εἶδιδε φίλημα γλυκό.

Κάθε στιγμή ἢ μιὰ κ' ἢ ἄλλη
 Ἐρχόντανε νὰ τὸ χαροῦν,
 Νὰ βλέπουν τὰ γλωμά του κάλλη,
 Νὰ σκύψουν νὰ τὸ μυρισθοῦν.

Ἦ μιὰ τοῦ χεῖδευε τὰ φύλλα
 Τὰ ραντισμένα ἀπὸ δροσιά,
 Ἐκείνη πῶχει τὴ μαυρίλλα ..
 Ἐ τὰ δύο τῆς μάτια, 'ς τὰ μαλλιά.

Βαθειά 'ς ἐγκάλιες δροσάτες
 Τὸ φύλαγαν μὲς τὰ κλαδιά
 Δύο ἀδελφὲς γαλανομάτες
 Ἀπὸ τοῦ ἡλίου τῆ φωτιά.

Ἐν Πλατυμπόρῳ Ληξουρίῳ. ΗΛΙΑΣ Α. ΤΣΙΤΣΕΛΗΣ

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΜΕΛΕΑΓΡΟΥ (1)

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ Τῷ ΦΙΛῷ ΗΡ. ΣΤΑΥΡῷ

Τώρα ποῦ φεύγει ἀπὸ ἐμας ὁ βροχερὸς χειμῶνας,
 Ἦ πλουμιστὴ τῆς ἀνοιξὸς ὥρα χαμογελάει.
 Κ' ἡ μαύρη γῆ ἐντύθηκε τὸ χλοερό χορτάρι,
 Κ' ἐστολισθῆκαν τὰ φυτὰ μὲ νεῖα πράσινα φύλλα.
 Καὶ τὰ λιβάδια πίνοντας τὴν ἀπαλὴ δροσοῦλα
 Τῆς ζωογόνου τῆς ἀγῆς, κι' αὐτὰ χαμογελοῦνε,
 Ἐνῶ τὰ ρόδι' ἀνοίγουνε τὴ μυρωδάτη ἀγκάλην.
 Χαίρεται: τώρα κι' ὁ βοσκὸς εἰς τὸ βουνὸν ἐπάνω
 Μὲ μελωδία θεϊκὴ παίζωντας τῆ φλογέρα,
 Κι' ἀγάλλεται ὀγιδοβοσκὸς μὲ τὰ ψαρά του ἐρίφια.
 Τώρα 'ς τὸ κύμα τὸ πλατὺ ὁ ναύτης ταξιδεύει,
 Ἐνῶ φουσκώνει τ' ἄρμενα τοῦ καραβιοῦ τ' ἀγέρι.
 Τώρα τὸν φιλοστάφυλον ὄλοι γιορτάζουν Βάκχον
 Φορῶντας εἰς τὴν κόμην τους στεφάνι κληματένιο.
 Ἐ τὸ νοῦ τους τώρα ἔχουνε τὰ ἐργατικὰ μελίσσια
 Ἐργα καλὰ καὶ τεχνικὰ, καὶ 'ς τὴν κυψέλην ὄλα
 Ἐργάζονται καθούμενα ταῖς κατάσπρις κηρήθραις,
 Ποῦναι γεμάταις ἀπὸ νεῖο καὶ μυρωδάτο μέλι.
 Ἐ ὄλα τὰ μέρη τὰ πουλιὰ γλυκοκαλοῦν μὲ χάρι,
 Τὸ ψαροπούλι 'ς τὸ γιγλό κοντὰ 'ς τὸ μαῦρο κύμα,
 Τὸ χελιδόνι ὀλόγουρα 'ς τὴν κατωκίαν τ' ἀνθρώπου,
 Ὁ κύκκος ὁ κατάλευκος 'ς τοῦ ποταμιῦ τὴν ὄχθη,
 Καὶ τὸ ἀηδόκι 'ς τὰ πυκνὰ καὶ φουντωμένα δάση
 Κ' ἐνῶ ποῦ χαίρουν τὰ φυτὰ, κι' ἐκίμποι λουλουδιζοῦν,
 Καὶ τῆ φλογέρα του ὁ βοσκὸς παίζει μὲ μελωδία,
 Κ' εὐφραίνονται τὰ μαλλιαρὰ κι' ὄμορφα πρόβατά του,
 Κι' οἱ ναύταις ταξιδεύουνε, κι' ὁ Διόνυσος χορεύει,
 Καὶ τὰ μελίσσια ἐργάζονται, καὶ τὰ πουλάκια ψάλλουν,
 Γιατί δὲν πρέπει ὁ ποιητὴς τὴν ἀνοιξὶ νὰ ψάλλῃ;

Ἐν Κερκύρῳ τῇ 20 Μαΐου 1877

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ε. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

1) Γνωστόν ἐστι τοῖς πᾶσιν ὅτι ὁ Μελέαγρος ἦν ἀριστος ποιητὴς, υἱὸς
 ὄν τοῦ Εὐκράτους ἐκ Συρίας καὶ ἀκμάσας περὶ τὸ 90 πρὸ Χ. ἢ κατ'
 ἄλλους ἐπὶ Αὐγούστου. Μεταξὺ τῶν ποιημάτων ἀπερ' ἐποίησε συγκατα-
 λέγεται καὶ τὸ παρὸν, οὗ τιμὸς τὴν ἑμμετρον παράφρασιν ἐν ὧρα σχε-
 λῆς ἐπεχειρήσῃ.

ΚΡΙΤΙΚΗ

— Καλέ, πού τρέχεις βιασπιό;— 'Α! ἐσὺ εἶσαι; Γελά σου
 'Αλήθεια δά, ἐδιάβασα τὸ νέο ποίημά σου.
 Δὲν 'ξέρεις πῶς μὲ ἄρεσε! 'Εσὺ δά τώρα ξέρεις
 Πῶς δὲν σοῦ κάνω compliment. Μά πῶς τὰ καταφέρεις;
 'Εγὼ τὸ ἔλεγα καὶ χθές ἀλήθεια, σὲ θαυμάζω.....
 —'Οχι δά τόσο!— Ἄφησε τὴ μετριοπροσύνη.
 'Εγὼ μὲ τὰ καλλίτερα ποιήματα τὸ βάζω,
 Περὶ φυσικὸ, περὶ ἀφελές ἀδύνατο νὰ γίνῃ.
 En attendant au revoir.—'Ολίγο παραπέρα
 'Ἄλλος σου φίλος σ' ἀπάντᾳ.—Κωστή μου, καλημέρα—
 Πῶς εἶσαι;—'Οχι ἄσχημα.—'Ας ἔλθω λίγη ὥρα
 Μαζί σου. 'Α! ποῖός ἔγραψε 'ς τῆς Κυριακῆς τὸ φύλλο
 Τὸ ποίημα;—'Εγὼ.—'Α! νὰ οἱ χωρατάδες τώρα!
 'Εσὺ δὲν γράφεις ἀνοστιαίς... 'Οχι πῶς σ' ἔχω φίλο,
 'Ἀλλά...—Μά, φίλε μου, ἐγὼ τὸ ἔγραφα.—'Αλήθεια!;
 Μά, Κώστα μου, τί ἔπαθες καὶ τέτοια κολοκύθια
 'Εκάθισες καὶ μ' ἔγραψες;... Χωρὶς νὰ σὲ πικράνω,
 Χίλιαις φοραῖς καλλίτερα τὴν πέννα μου τὴ σπάνω,
 Παρὰ νὰ γράφω ἀνοστα 'ἀν τὰ προχθεσινά σου.
 'Ἀλλά ἡ ὥρα 'πέρασε, θὰ νὰ σ' ἀφήσω. Γελά σου.—
 'Σ τὸ καφενεῖο κάθου. 'Σ τὸ δίπλα σου τραπέζι.
 Παρέα σ' οὐρῶν καὶ κριτικῶν χάσκει, ζομπλιάζει, παίζει.
 Σὲ κρίνουν καὶ φωνάζουν. Δὲν σ' εἶδανε πῶς 'μπήκες.
 —'Α, τοῦ Κωστή τὸ ποίημα ἀλήθεια πῶς τὸ 'βρήκες;
 —'Οὐμ, ἔτσι κ' ἔτσι.—'Οχι δά ὠραῖο!—'Οὐρ, καῦμένοι!
 Γοῦστο 'ποῦ τόχετε! Μπῶρεῖ χειρότερο νὰ γένῃ;—
 Κι' αὐτὴ τὴ λένε κριτικὴ! 'Οποῖος 'ς τὸν κόσμον βγάζει
 Δυὸ μόνο λέξει, μάγειρο ξενοδοχείου 'μοιάζει,
 'Ποῦ γιὰ τὸ ἴδιο φαγητὸ ἀκούει κάθε ξένο
 Νὰ λέγῃ.—'Λύσσα—'Ανάλατο—'Ὠμό—Παραθρασμένο!

1880

N. Γ. ΚΑΜΠΑΣ

ΕΙΣ ΦΙΛΗΝ

Διὰ σὲ κέρη προσφιλῆς, τὸν κάλαμον λαμβάνω
 Τὴν ἐμπνευσιν εἰς τ' ὄμμα σου ζητῶν τὴν ὑπερτάτην,

'Ἄλλ' εἶν' ἡ πτῆσις μου μικρὰ καὶ δὲν σὲ καταφθάνω,
 'Ἄλλ' εἶναι τ' ὄμμα σου βαθύ καὶ τὴν ζητῶ εἰς μάτην.

'Ἴνα τις εὔρη ἐμπνευσιν εἰς κόρην οὐρανίαν,
 'Ἴνα τοῦ μαύρου ὀφθαλμοῦ τὸ κάλλος ἐνοήσῃ,
 'Ανάγκη νὰ αἰσθάνεται σκιρτῶσαν τὴν καρδίαν,
 'Ανάγκη νὰ τὴν ἀγαπᾷ ἵνα τὴν ἐξυμνήσῃ.

Καὶ δὲν ἀρκεῖ τὸ αἰσθημα τὸ θεῖον τῆς φιλίας,
 Εἶναι γαλήνιον πολὺ ὡς ρυακίου ροῦς,
 'Ἡ δὲ καρδία πέλαγος καὶ θέλει τρικυμίας
 Θέλει λαιλάπων παραχὰς καὶ κλύδωνας σφοδρούς.

Εὐδαίμων ὅστις ἔλας του στηρίζει τὰς ἐλπίδας
 Εἰς τῶν ὠρῶν σου ὀφθαλμῶν τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις,
 'Ὅστις ἐλπίζ' εἰς θυσσῶν στιγμὰς καὶ καταγίδια
 Νὰ εὔρη ἄσυλον ἐκεῖ τῆς τῶν παλῶν θαλάσσης!

'Εκεῖνος μόνος ἐγνωεῖ τὸ ἰδεώδες κάλλος
 'Ὅπερ ἰδώνει καὶ ἡμᾶς, πλὴν δὲν μᾶς συγκινεῖ,
 Καὶ διακούει μαγικῶς τοὺς τόνους, ὅταν λάλος
 Δι' ἡμᾶς μόνον ἀντηχεῖ μελίρροτος φωνή.

Μὴ ζήτηε στίχους ἀπ' ἐμοῦ. 'Ὡ, δὲν θ' ἀνισταθαίξουν
 Οἱ στίχοι μου, τὸ κάλλος σου οἱ λόγοι τὰς ἰδέας,
 Καὶ μόνον ὅσοι τὸν παλμὸν τοῦ ἔρωτος γνωρίζουν
 Εὐρίσκουν φράσεις ἀληθεῖς καὶ συγκινήσεις νέας.

Κ' ἐγὼ ὅταν εἰς χεῖράς μου λαμβάνω τὴν γραφίδα,
 Πρὸς μίαν κόρη μ' ὀδηγεῖ ἀκράτητος ἀνοῦς,
 Κ' εἰς ταύτην μόνον πόθον μου καὶ μόνον μου ἐλπίδα
 Εἰς ταύτην μόνον πάντας μου θεωρῶ τοὺς λογισμούς.

Τίς αὕτη ἦν ὁ στίχος μου ἰσάγγελον κηρύττει
 Εἶναι ξανθὴ ἢ καστανή; Κάνει; δὲν θὰ τὸ μάθῃ
 'Εγὼ καὶ ἡ καρδία μου κ' ἡ κόρη ἴσως, τρίτη
 Γινώσκουσι τ' ἀπίθμενα τοῦ ἔρωτός μου βάθη.

Δὲν ἐρωτῶ, δὲν ἐρωτῶ ἀν μ' ἀγαπᾷ κ' ἐκείνη
 Πολλαί ὡς τώρα μ' ἐροῦσιν ἐλέμματα ψευδῆς ἐρώτων,
 Εἶδον πολλῶν τὴν κεραλήν 'στὰ στήθη μου νὰ κλίνῃ
 Καὶ εἶτα... συνηττόμεθα ψυχροὶ καθὼς τὸ πρῶτον.

Πλὴν ἴδε ποῦ μὲ ἔφερεν ὁ στίχος ἀποστάτης
 Δὸς μοι συγγνώμην, φίλη μου, παρὰμυθίαν μᾶλλον,
 'Ὀλίγου δεῖν καὶ ἐμελλά νὰ γράφω π' ὄνομά της
 'Ἀλλά μὲ εἰδοποίησε μ' ὄρμην τὸ στήθος πάλλον.

Συγγνώμην! Περὶσσότερον νὰ ἐφορσθῶ δὲν θέλω...
 'Ἦπεν ὠραία ἡ ἀρχὴ τὰ τέλη δὲ πικρά,

Ἴδου λοιπὸν ἡμιτελεῖς τοὺς στίχους μου σοὶ στέλλω·
Ἔστωσαν φίλου ἀληθοῦς ἀνάμνησις μικρά.

Καὶ ὅταν τῆς νεότητος παρέλθωσιν οἱ χρόνοι
Καὶ ἡ ὑστάτη σθένεται τῶν πόθων μας ἀκτίς
Ἐάν ποτὲ τοὺς στίχους μου ἀναγινώσκῃς μόνη
Θά εἶπῃς, ἦτο καὶ αὐτὸς ὀλίγον ποιητής!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ

ΚΑΘ' ὙΠΗΝΟΝ

Ὡ τοῦ πικροῦ ὄνειρου μου· ριγῶ εἰσέτι, φρέττω.
Νεάνιδα εἶδον ὠχρὰν μὲ μέλαιναν τὴν κόμην
Μυθώδους ἦτο καλλονῆς, θελγῆτρων πλήρης ἦτο,
Καὶ κλαίουσα ἐκραύγαζε· «Θεέ μου, τὸν ἠρώμην!»

Μὲ βλέμμα πλήρες ἔρωτος καὶ ἄλγους ἐθεώρει
Ἐκτάδην ἄπνου κείμενον σῶμα πεφιλημένον·
Καὶ ὡς παράφρων ἐπ' αὐτοῦ ἐπέπεσεν ἡ κόρη,
Νεκρὸν, ἢ δύστηνος, νεκρὸν φιλοῦσα ἐρωμένον.—

«Εἶν' ἀληθὲς; ;... Τίνος ἡ χεὶρ τὰ στήθη μου σπαράσσει;
«Ἄ !... τίς μοὶ δίδει θάνατον ἀντὶ ἀγάπης τόσης;
«Τὸ τέλος τῆς ἀγάπης μου ἐδῶ, ἐδῶ νὰ φθάσῃ! ;...
«Λοιπὸν τοιοῦτος ὁ σκοπὸς πάσης ψυχῆς ἐρώσεως; ;»

Εἶπε· καὶ ὡς ἡ πάρδαλις, τρελλὴ ἐκ τῆς ὀδύνης,
Ἐρρίφθη ὀλολύζουσα ἐπὶ τ' ἀψύχου ὄντος·
«Θά φονευθῶ» ἐκραύγασε «Θεέ μου, μὴ μὲ κρίνης»
«Τὴν πράξιν, οἴμοι! πράττουσαν τοῦ προσφιλοῦς θανόντος.»

Κ' εἶδον ν' ἀστράφη ἐπὶ χεῖρὸς μικρᾶς λευκοπορφύρου
Λαβὴ θανάτου· κ' ἔνδακρυς ἢ κορασις ἐφώνει·
«Ἴδου ἡ λύσις, φίλε μου, τοῦ μόνου μας ὄνειρου.—
Σ' ἀκολουθῶ εἰς τ' ἄγνωστον... παντοῦ, ἐλπίς μου μόνη!»

«Ἐνα ἀκόμη ἀσπασμόν... ἰδοῦ!...» καὶ ἡ παρθένος
Γουπετής πρὸ τοῦ νεκροῦ, ἐπλήττετο καιρίως,
Ὅτ' ἔντρομος ἐξύπνησα, κ' ἠγέρθη τειλιμμένος
Ἐκ τοῦ φρικώδους ὄναρος συγχινηθεὶς μυχίως.

Ἐν Βραΐλα

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ Ε. ΒΙΟΛΑΤΟΣ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Η. ΓΡΥΠΑΡΗ

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Ἄθωα πεταλοῦδα,
Ποῦ στέκεις ἐμπρὸς μου,
Μὴν εἶσαι ἡ ἀγάπη μου,
Ψυχὴ μου καὶ φῶς μου;

Μὴ θέλησες τέτοια
Νὰ λάβῃς μορφή,
Νὰ ἰδῆς τὸ τί κάνω,
Ἄγάπη κρυφὴ;

Πῶς ἤλθες μεσάνυχτα
Ἐδῶ 'ς τὰ χωρία;
Ποῦ τρέχεις 'ς τὰ δάση
Τί νᾶναι ἡ αἰτία;

Σὲ βλέπω καὶ στέκεσαι
Ἐμὲ σκοτισμένη·
Ἐσὺ θᾶσαι βέβαια,
Ψυχὴ ἀγαπημένη.

Λιγόνεσαι, μνέσκεῖς
Καὶ δείχνεις πῶς λές
Παράπονα, πάθη
Καὶ πίκραις πολλαῖς.

Πλὴν πότε σὲ βλέπω,
Καλὰ μὲ κυτᾶς,
Νὰ ἰδῆς ἂν σ' ἐγνώρισα
Καὶ πάλι πετᾶς.

Μὴ φεύγῃς, ὠϊμένα,
Ψυχὴ μου, κυρά!
Ποτὲ δὲ σὲ φτάνω
Μὲ δίχως πτερὰ.

Μὴ φεύγῃς, γυρίζω
Κι' ἀγάπη ἀρχινῶ,
Καὶ τ' ἄγρια σου λόγια,
Ψυχὴ, λησμονῶ.

Μὴ ὡς ρόδα γυρίζῃς
Ἐμπρὸς 'ς τὴ φωτιά...
Μὴ καὶς τὰ πτερά σου
Γιατ' εἶναι ἁμαρτία.

ὠϊμένα! ἐκάθῃς
Ἐ τὸ λύχνο μου, ἐμπρὸς μου!
ὠϊμένα, φονηᾶσσο
Ἐστάθῃ τὸ φῶς μου!

ΓΕΡΑΜΑΤΑ

Καὶ μ' εἶπες ἔ τ ο ι μ ὀ ρ ρ ο π ο, γέρο-παραξενιάρη
Λές τὴν ἀγάπη μου ἀφρό!—μὰ 'πές με καὶ ζηλειάρη,
Ἴπέ με καὶ κουρελάχι σου, παιγνίδι σου, λιλί σου...
Μόνο πῶς ἔχω μὴ μοῦ πῆς καρδιά 'σάν τὴ δική σου!
...Φοβοῦ ἀφ' τὸν παράξενο... ἂν ἴσως καὶ θυμῶσω
Ἐσὺ ἂν πῶς μὲ λές θὰ γκρημισθῶ—κ' ἐπάνω σου θὰ κυλισθῶ·
Φοβοῦ μὴ σὲ πλακῶσω!

ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΟΣ

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα)
 (ὅρα προηγουμένον φυλλάδιον)

Ἐν Βονωνίᾳ, 12 Αὐγούστου

Δέκα ὁκτὼ περῆλθον ἤδη ἡμέραι ἀπ' ὅτου ὁ Μιχαήλ ἀνεχώρησε πάλιν διὰ τῶν ταχυδρομικῶν ἀμαξῶν, οὔτε ἐπανερχεται ἀκόμη, καὶ δὲν βλέπω ἐπιστολάς σου. Καὶ σὺ μ' ἐγκαταλείπεις; Πρὸς Θεοῦ, γράψον μοι τοῦλάχιστον· θὰ προσμείνω μέχρι τῆς Δευτέρας, εἴτα δὲ θὰ διευθυνθῶ πρὸς Φλωρεντίαν. Ἐδῶ ὄλην τὴν ἡμέραν οἰκουρῶ, διότι δὲν θέλω νὰ ἀναμιχθῶ μετὰ τοσοῦτων ἀνθρώπων, τὴν δὲ νύκτα πλανῶμαι ἀνά τὴν πόλιν ὡς φάρμακα καὶ αἰσθάνομαι σπαρασσόμενα τὰ σπλάγγνα μου ὑπὸ τοσοῦτων ἐνδεῶν κειμένων εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ μετὰ κραυγῶν ζητούντων ἄρτον. Σήμερον ἐπανερχόμενος ἐκ τοῦ ταχυδρομείου ἀπήντησα δύο ἀθλίους φερομένους εἰς τὸ ἰκρίωμα· ἠρώτησα τὴν αἰτίαν τοῦ περικυκλοῦντάς με, καὶ μοὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ὁ μὲν τούτων εἶχε κλέψει μίαν ἡμίονον, ὁ δὲ πεντήκοντα ἕξ φράγκα ἕνεκα πείνης. Ἄ! κοινωνία! Καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον νόμοι προκαπιζόντες ἐκείνους οἷτινες ὅπως πλουτήσωσι διὰ τοῦ ἰδρώτος καὶ τῶν δακρύων τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν, τοὺς ὠθοῦσι πρὸς τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ ἐγκλημα, ἤθελον ἄρ' γε εἰσθαι τὸσον ἀναγκαστικαὶ αἱ φυλακαὶ καὶ οἱ δῆμοι;

Δὲν εἶμαι τόσῃ παράφρων ὥστε νὰ ἔχω τὴν ἀπαίτησιν τοῦ νὰ ἐπανορθῶσω τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλὰ διατί με ἀποτρέπτουσι νὰ φρίττω διὰ τὰς ἀθλιότητας αὐτῶν, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν τυφλόγητά των; Καὶ μοὶ λέγουσιν ὅτι δὲν παρέχεται ἑβδομάς ἄνευ ἐκτελέσεως καταδίκης τινός, ὁ δὲ καὶ προστρέχει ὡς εἰς ἐπίσημον ἐορτήν. Ἐν τούτοις τὰ ἐγκλήματα αὐξάνουσι μεθ' ὅλης τῆς καταδίκης. Ὅχι, ὄχι, δὲν θέλω πλέον ν' ἀναπνέω τὴν οὐραν ταύτην ἀχνίζουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν δυστυχῶν—Καὶ ποῦ;

Ἐν Φλωρεντίᾳ 27 Αὐγούστου

Ἐλάτρευον τοὺς τάφους τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ Μικιαβέλη καὶ τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου, καὶ πλησιάζων εἰς αὐτοὺς ἔτρεμον κατεχόμενος ὑπὸ ρίγους. Οἱ ἀνεγείροντες ἐκεῖνα τὰ μυσσωλεῖα ἐλπίζουσιν ἴσως νὰ ἀπαλλαγῶσι τῆς αἰτιάσεως ἐπὶ τῇ ἐνδείᾳ καὶ τῆς φυλακίσεσι δι' ὧν αἱ πρόγονοι αὐτῶν ἐτιμῶρουσιν τὸ μεγαλεῖον τῶν θείων ἐκείνων δικνοῶν; Ὡ, πάσοι καταδιωχθέντες ἐν τῇ ἡμετέρῃ αἰῶνι θὰ λατρευθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀπογόνων! Πλὴν αἱ κατὰ τῶν ζώντων διωγμοὶ, καὶ αἱ πρὸς τοὺς θανόντας τιμαὶ εἰσὶν ἀποδείξεις

τῆς κακεντρεχοῦς φιλοδιξίας τῆς κατοτριχύουσιν τὴν ἀνθρώπινον ἀγέλην. Παρὰ τὰ μάρμαρα ἐκεῖνα ἐνόμιζον ὅτι ἐνέζων κατὰ τοὺς θερμούς ἐκείνους χρόνους μου ὕταν, ἀγρυπνῶν ἐπὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, διὰ τῆς φαντασίας ἐρριπτόμην ἐν μέσῳ τῶν ἀνευρημιῶν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν. Πλὴν τώρα πολὺ ὑψηλὰ πιάγματα δι' ἐμέ!—ἴσως δὲ καὶ μωρὰ. Ὁ νῦν μου ἀπετυφλώθη, τὰ μέλη μου τρέμουσιν, ἡ δὲ καρδία μου ἐθάρρη ἐδῶ—θαθείως.

Κράτησον τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς περὶ ὧν μοὶ γράφεις· τὰς πεμφθεῖσας μοὶ ἔκλυσα. Οὔτε ὕβρεις οὔτε χάριτας θέλω πλέον παρ' οὐδενός τῶν ἰσχυρῶν. Ὁ μόνος, ὃν ἐπόθουν νὰ γνωρίσω, ἦτο ὁ Βικτώριος Ἀλφιέρης. ἄλλ' ὡς ἤκουσα, δὲν δέχεται νῦν πρόσωπον, οὔτε ἔχω τὴν ἀξίωσιν χάριν ἐμοῦ νὰ παραβιάσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ταύτην προελθοῦσαν ἴσως ἐκ τῶν χρόνων, τῶν σπουδῶν του, μᾶλλον δὲ ἐκ τῶν παθῶν του καὶ τῆς τοῦ κόσμου πείρας. Ἐστὼ δὲ καὶ ἀδυναμία· αἱ ἀδυναμίαι τοιούτων ἀνθρώπων καθίστανται σεβασταὶ, ὁ δὲ ἀπηλλαγμένος τούτων, πρῶτος τὸν λίθον βελτίω.

Ἐν Φλωρεντίᾳ 7 Σεπτεμβρίου.

Ἄνοιξον, Λαυρέντιε, τὰ παράθυρα, καὶ χαιρετήσον ἀπὸ τοῦ κοιτώνος μου τοὺς ἐμούς, λόφους. Ἄραϊαν τινὰ πρῶτον τοῦ Σεπτεμβρίου χαιρετήσον ἐπ' ὀνόματί μου τὸν οὐρανόν, τὰς λίμνας, τὰς πεδιάδας τὰς ἀναμιμνηκούσας τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν, καὶ ὅπου μετὰ τὰς στενοχωρίας τοῦ θίου εὐρον ἐπὶ μικρὸν ἀνάπαυσιν. Ἐὰν κατὰ τὰς γαλιναῖας νύκτας περιδιαβάζων ἀχθῆς πρὸς τὰς διόδους τῆς ἐνορίας, σὲ παρακλῶ νὰ ἀναβῆς τὸ ὄρος τῶν πίτυων τὸ τοσαύτας γλυκείας ἄμα τε καὶ μωραίας τηροῦν ἀναμνήσεις μου. Παρὰ τοὺς πόδας τῆς κατωφερείας, πέραν τῆς συστάδος τῶν φιλλυρῶν τῶν δούσον καὶ εὐωδίας σκορπιζουσῶν πάντοτε εἰς τὸν ἀέρα, ἐκεῖ ὅπου τὰ διάφορα ρυακία μικρὸν ἀποτελοῦσι πέλαγος, θὰ εὖρης τὴν μονήρη ἰτέην ὑπὸ τοῦ κλαυθμηρούς τῆς ὁποίας κλώνας ἐπὶ ὥρας ἕμενον ἐξηλωμένους, συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν ἐλπίδων μου. Καὶ μόλις εὖρης παρὰ τὴν κορυφὴν θ' ἀκίυσης ἴσως κόκκυγα ἔσται καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἐφαίνετο καλῶν με διὰ τοῦ θρηνώδους αὐτοῦ μέτρου, καὶ τότε μόνον διέκοπτεν αὐτὸ, ὅτε ἤκουε τοὺς ψιθυρισμούς μου καὶ τὸν κρότον τῶν θημάτων μου. Ἡ πίσυς, ὅπου τότε ἕμενε κερυμμένος, σκιαρίζει τὰ ερείπια παρεκκλησίου ὅπου ἀρχαίῳθεν ἔκαστε κανδύλα ἐνώπιον ἐσταυρωμένου· ἡ θύελλα κατεστύτριψεν αὐτὸ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἥτις μέχρι σήμερον ἀφῆκε καὶ καθ' ὅλην τοῦ θίου μου τὴν διάρκειαν θ' ἀφήκη τὸ πνεῦμά μου περιδεῖς ὑπὸ τοῦ σκότους καὶ τοῦ ἐλέγχου. (I) τὰ δὲ ἡμιτεθαμμένα ἐκεῖνα ερείπια ἐν τῷ τόκῳ μοὶ ἐφαίνοντο ἐπιτάφιοι πλάκες, καὶ πολλακιεσκέπτην μετὰξὺ τῶν μυστικῶν ἐκείνων οκιδῶν ἐκεῖ ν' ἀνυψῶσω τὸν τάφον μου. Καὶ τώρα; τίς οἶδε ποῦ θ' ἀρήσω τὰ ὀστᾶ μου.

Προηγόρεσι πάντας τοὺς περὶ ἐμοῦ ἐρωτήσαντας χωρικούς. Πρὸ 1) Ὅρα τὴν προηγουμένην σημείωσιν ἐν σελ. 428

τινος ἀκόμη με περιεκύκλουν, κ' ἐγὼ τοὺς ἀπεκάλουν φίλους μου, αὐτοὶ δὲ εὐεργέτην. Ἐγὼ ἦμην ὁ μάλλον εὐπρόσδεκτος ἰατρός τῶν ἀσθενῶν τέκνων τῶν μετὰ στοργῆς ἠκροώμην τῶν παραπόνων τῶν αὐτῶν ἐκεῖνων ἐργατῶν, καὶ κατέπαυον διὰ τῆς συμφιλώσεως τὰς ἐριδὰς τῶν ἐφιλοσόφουν μετὰ τῶν ἀξέστων ἐκεῖνων γερόντων, προσπαθῶν νὰ διασκεδάσῃ ἀπὸ τῆς φαντασίας τῶν τοῦς φύδους τῆς θρησκείας καὶ περιγράφων τὰς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπιφυλασσομένας ἀμοιβὰς πρὸς τὸν ἐκ τῆς πενίας καὶ τοῦ ἰδρωτός ἀπηυδηκότα ἄνθρωπον. Ἄλλ' ἴσως τώρα μετὰ λύπης θὰ με ἀναφέρωσι, διότι κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας σιωπηλὸς καὶ σκυθρωπὸς διέβαιον μὴ ἀπαντῶν ἐνίοτε εἰς τοὺς χαιρετισμούς τῶν διακρίνων δὲ αὐτοὺς μακρόθεν, ἐνῶ ἄδοντες ἐπανήρχοντο ἐκ τῶν ἐργασιῶν, ἢ ἐπανήγον τὰ ποιήματα, ἐγὼ τοὺς ἀπέφευγον εἰσδύων εἰς τὰ σκοτεινότερα μέρη τοῦ δάσους. Περί δὲ τὴν πρωΐαν με ἔβλεπον κηδῶντα τὰς τάφους καὶ ἀπροσέκτως ὠθοῦντα τὰ δενδρύλλια, αἵτινα σειόμενα ἔραινον τὴν κόμην μου διὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν πάλης, οὕτω δὲ σπεύδοντα ἀνὰ τοὺς λειμῶνας, καὶ ἔπειτα ἀναρριχώμενον ἐπὶ τὸ ὑψηλότερον ὄρος, ὅπου ὄρθιος καὶ ἀσθμαίνων ἰστάμενος με τεταμένους τοὺς βραχίονας πρὸς ἀνατολὰς περιέμενον τὸν ἥλιον ὅπως πρὸς αὐτὸν παραπονεθῶ ὅτι δὲν ἀνέτελλε πλέον φειδρὸς δι' ἐμέ· θὰ σοὶ δεῖξωσι τὴν ὄψιν τοῦ βράχου ἐρ' ἧς, ἐνῶ ὁ κόσμος καθῆυδε, ἐγὼ ἐκαθήμην προσέχων εἰς τὸν ἀφεστῶτα ρόχθον τῶν ὑδάτων, καὶ εἰς τὴν βοήν του ἀέρος ὅτε εἴ ἀμοι σχεδὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου συνεχῶς εἰς τὰ νύφη, ὠθοῦντες αὐτὰ ἵνα καλύψωσι τὴν σελήνην, ἦτις, δύουσα, συνεχῶς ἐφώτιζεν ἐν τῇ πεδιχδί διὰ τῶν ὠγρῶν αὐτῆς ἀκτίνων τοὺς ἐπὶ τῶν τάφων τοῦ κοιμητηρίου ἐσημένους γαυροὺς· καὶ τότε ὁ χωρικὸς τῶν παρακειμένων καλυβῶν, ἐντρομος ἐκ τῶν κραυγῶν μου ἐξεγειρόμενος τοῦ ὕπνου, προσέβαινε εἰς τὴν θύραν, καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἐπισήμου ἐκείνης σιγῆς με ἤκουεν ἀναπέμποντα τὰς ἰκισίας μου, καὶ κλαίοντα καὶ ὀλολύζοντα, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους βλέποντα τοὺς τάφους, καὶ ἐπικαλούμενον τὸν θάνατον. Ὡ παλαιά μου ἐρημία! ποῦ εἶσαι; Δὲν ὑπάρχει βῶλος γῆς, οὔτε σπῆλαιον, οὔτε δένδρον μὴ ἀναζῶν ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τρέφω μοι τὸν γλυκύν καὶ περιπαθῆ ἐκεῖνον πύθον ὅστις ἀεὶποτε συνοδεύει ἐξω τῶν εἰκῶν του τὸν ἐξόριστον καὶ ἀτυχῆ ἄνθρωπον. Μοὶ φαίνεται ὅτι αἱ ἡδοναὶ μου, καὶ αἱ λύπαι μου, αἵτινες προσφιλεῖς ἐκεῖ μοι ἦσαν—πάν ὅ,τι εἶναι ἐμὸν, τὸ πᾶν ἔμεινε μετὰ σοῦ, καὶ εἴτι ἐδῶ ὀδοιποροῦν σύρεται μόνον τὸ φῶσμα τοῦ ἀτυχοῦς Ἰακώβου.

Ἄλλὰ διατί σὺ, μόνε μου φίλε, διατί μόλις δύο ξηρὰς λέξεις μοὶ χράσεις εἰδοποιῶν με ὅτι εἶσαι μετὰ τὴν Θηρεσίαν; καὶ δὲν μοὶ λέγεις οὔτε πῶς ζῆς, οὔτε ἂν τολμᾷ νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνομά μου, οὔτε ἂν μοὶ τὴν ἠρπασεν ὁ Ὀδοάρδος; Τρέχω, καὶ πάλιν τρέχω πρὸς τὸ ταχυδρομεῖον, πλὴν ἀνωφελῶς, καὶ ἐπενέρχομαι βραδύς, περιλupos, ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου μου διαφαίνεται ἡ προαίσθησις; βραβεῖς συμφορᾶς. Καὶ

μοὶ φίνεται ἐνὰ πρῶτον στιγμήν ὅτι ἀκούω προφερομένην τὴν φωνήν καταδίκην μου.—Ἡ Θηρεσία ὠρίσθη—Ὀἰμοὶ! πότε θὰ παύσωσιν αἱ ἀκαίσιτοι παρεχφορμί μου καὶ αἱ σκληραὶ φαντασιώσεις μου; Χαῖρε.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΛΛΗ

Ἡ ἔνδοξος αὐτὴ Ἑλληνίς ἐγεννήθη ἐκ πατρός Ἡπειρώτου καὶ μητρὸς Πελοποννησίας, τῇ 22 Νοεμβρίου 1798 ἐν Λιβόρνῳ, ἐνθα ὁ πατὴρ τῆς ἐμπορεύετο. Ποιήτρια ἐκ φύσεως καὶ λογία οὐχὶ τῶν κοινῶν, εἶχε κληρονομήσει τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἰταλικὴν εὐφυΐαν ἀμα δὲ καὶ φιλοπατρίαν.

Ἦτο κάτοχος τῆς ὀρχείας καὶ νεωτέρας ἑλληνικῆς, ἰταλικῆς, γαλλικῆς καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Μνημονικὸν ἀσύλητον ὑπὸ λήθης καὶ λίαν στεγανὸν ἔχουσα, μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ βίου τῆς ἀπεστήριζε καὶ ὅλην τὴν Ἑλθερωμένην Ἰερουσαλήμ τοῦ Τάσου καὶ τραγωδίας τοῦ Ἀλφίρη. Ἐν Ἰταλίᾳ θεωρεῖται εἰσέτι ὡς μία τῶν ἐπισημοτέρων γυναικῶν τῆς πλουσίας ἰταλικῆς γραμματολογίας. Ὁ γνωστὸς I. Ρίζος, ἕνεκα τῆς φήμης, ἦν ἡ γυνὴ αὐτῆς ἀπέκτησεν ἔγραφε περὶ αὐτῆς.

ᾠ! Μοῦσα σὺ δεκάτη, Ἀγγελικὴ Παλλίς

Κ' εἰς ἔαρ κ' εἰς χειμῶνα ὡς ἀηδῶν λαλεῖς.

Μετὰ ἐπισήμων ἀνδρῶν τῶν ἡμερῶν τῆς εἶχε συνδέσει ἀκράδαντον φιλίαν. Φίλοι τῆς ἦσαν ὁ Μαντζῶνης, ὁ Νικολίνης, ὁ Σαμπολιόν, ὁ Μανταίνης, ὁ Μπίνης ὁ Γκιουστῆς καὶ ὁ Λαμαρτίνος. Ὁ ἐπιφανὴς Γουεράτζης εἰς αὐτὴν ἀφιέρωσε τὸ κάλλιστον ἔργον αὐτοῦ τὴν Battaglia di Benevento, καὶ μεγάλως αὐτὴν ἐκτιμῶν, ὑπὲρ αὐτῆς λαμπρὰς πλείστας σελίδας συνέγραψεν. Εἰς τὴν συναναστροφὴν τῆς παρευρίσκοντο οὐχὶ ὀλίγοι λόγοι καὶ ποιηταί, ἐν οἷς, ὁ Μαντζῶνης καὶ ὁ Λαμαρτίνος. Ἐν μιᾷ τῶν συναναστροφῶν τῆς συνέβησαν μάλιστα καὶ τὰ ἐξῆς ἐπεισόδια (1) Ὁ λόγος ἦτο περὶ τῆς ματαιότητος τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Μαντζῶνης ἔλεγεν ὅτι τὸ πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε μάταιον (Ogni cosa sulla terra è vanità). Ἄλλ' ὁ Λαμαρτίνος εἶπε—Ναὶ τὸ πᾶν, ἐκτὸς ὁμῶς τοῦ ἔρωτος (Oui, tout est vanité ici bas, mais l'amour.... l'amour n'est pas une vanité).—Ἐν ἄλλῃ συναναστροφῇ, περὶ τὸ 1827, ἡ Πάλλη αὐτοσχεδίασεν ἐνώπιον τῶν ἀνωμεγάλων δύο ἀνδρῶν, ποίημα περὶ τῶν δυστυχιῶν τῆς Σαμποῦς, ὅπερ

(1) Περὶ τῶν ἐπεισοδίων τούτων μνεῖαν ποιεῖται ὁ F. D. Falucei ἐν τῇ περὶ τῆς Πάλλης πραγματείᾳ δημοσιευθεῖσῃ ἐν Λιβόρνῳ τῷ 1878. Περὶ τοῦ δευτέρου ἐπεισοδίου μνεῖαν ἀπλῆν ποιεῖται καὶ ὁ O. C. Valsecchi, ἐν τῇ πραγματείᾳ τυπωθεῖσῃ ἐν Πινερόλῳ τῷ 1875 τὸ πρῶτον.

τοσούτον κατενθουσίασεν, ὥστε ἀμφότεροι ἔγραψαν αὐτοσχεδιάστους ὀλίγους στίχους, οὓς ἐδώκαν τῇ περιφανεῖ γυναικί, ἀποκκλουντες αὐτὴν ἢ ἢ Σκπρῶ. Ἀναδημοσιεύομεν ἐνταῦθα τοὺς τοῦ Μανζώνη.

Prole eletta dal Ciel, Saffo novella—Che la prisca Sorella
Di tanto avanzi in bei versi celesti—E in santi modi onesti.
Canta della infelice tua rivale—Del Siculo sleale

Dello scoglio fatal. M'attrista: ed io

Ai numeri dolenti

T'offro il plauso migliore, il pianto mio.

Ma tu credilo intanto ad alma schietta,

Che d'insigne vendetta

L'Ombra illustre per te placata fora,

Se il villano amator vivesse ancora. (1)

Ἡ Ἑλλάς ἦτο πάντοτε ἐν τῷ νῶ τῆς Πάλλης. Ἀέθρα ἐρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της ὀσάκας ἐνεθυμείτο τὴν δουλείαν τῶν Ἑλλήνων, διὸ ὑπὲρ αὐτῶν συνέγραψε συμπαιθεῖς ἀμα δὲ καὶ λαμπρὰς σελίδας, ἐφ' ᾧ ὁ Ἰ. Ρίζος ἐν ἐτέρῳ πρὸς αὐτὴν ποιηματίῳ ἔλεγε·

Πρὸς κατασχόνην τῶν Γραικῶν ὄλων

Τὴν ἀπηγόρευσε ὁ Ἀπόλλων

Νᾶ ψάλλ' εἰς γλώσσαν τῶν αἰχμαλώτων

Καὶ τῶν εἰλώτων.

Ἄλλ' ἤδη, ὅτε ἡ Ἑλλάς ἠνέκ,

Ἀνελαβοῦσα ἤθη τ' ἀρχαῖα

Ἀξία ἐγένεν ἱστορίας

Κ' ἐποποιίας·

Λύραν προγόνων εὐθύ, λυγαίαν

Ἡ Πάλλη ἐκρούσε μ' ἀρμονίαν

Κ' ἤχοῦν νῦν ὕμνοι τῆς Ἑλληνίδος

ὑπὲρ Πατρίδος.

Τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς της ἄσματα, ἦσαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ ἐκκαλλιστον περὶ τῆς Ἡπειροθεσσαλίας Sonetto.

Tessale valli, ove echeggiar s'udio

L'inno di Riga, Epiro, oh tu, che il santo

Lábaro ergesti fra le rupi, ov'io

Sull'ali del pensiero errai cotanto;

Quando, lassà, darò l'ultimo addio

A miei cari, alla terra, al sole, al canto,

1) Οἱ στίχοι οὗτοι, ἐτυπώθησαν ἐσφαλμένως ὑπὸ Καρόλου Μορβίου τῷ 1874 καὶ ὑπὸ τοῦ Φ. Πέρα τῷ 1877. Ἡμεῖς τοὺς ἀναδημοσιεύομεν ὡς εἶνε εἰς τὸ ἔργον φέρον τίτλον Opere inedite e rare di Alessandro Manzoni (Μεδιόλανα 1883 τόμος 1. σελ. 160) ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ R. Bonghi.

Liberi ancor voi non sarete: il rio

Giogo vi preme, e il tempo scorre intanto.

Sperai vicina la fulgente aurora

Di libertà; ma, oh Dio! su l'orizzonte,

Folta, profonda, è la tenèbra ancora.

Ride l'Europa ai vostri danni, all'onte;

E mentre sull'altar la Croce adora,

L'armi in aita al Musulmano ha pronte.

Ἐν Ἰταλίᾳ ἔλαβε σύζυγον ἄνδρα φιλόπατριν καὶ πλούσιον, τὸν Ἰωάννην Παῦλον Βαρθολομαῖνον, ὅστις τάχιστα τὴν περιουσίαν του ἀπόλεσε. Καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ ἡ Πάλλη δὲν ἀπελπίσθη μετὰ τὸν πρόωρον θάνατον τοῦ συζυγοῦ αὐτῆς, ἐζη μετὰ τῆς φιλοσοφίας τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Λουκιανοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Μιχαήλ Πάλλη, μέχρι τῆς 6 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1875, ὅτε ἀπέθανεν. Ὁ θάνατός της ἐλύπησεν ἰδίως τὴν Ἰταλικὴν πόλιν Λιβόρνον, ἥτις ἐτίμησε τὴν μνήμην της. Τὰ ἔργα αὐτῆς ἔμμετρα καὶ ἐν πεζολογίᾳ, δὲν εἶνε ὀλίγα, ἐνεκα τῆς φιλοπονίας αὐτῆς. Ἐκτὸς τῶν δημοσιευθέντων εἰς Ἰδία τεύχη ἢ φυλλάδια, εἰς πλείστα περιοδικὰ καὶ παντοίας ἐφημερίδας ἐδημοσίευσεν ποιήσεις ἢ ἄρθρα.

Τὰ διηγήματα αὐτῆς ἢ μᾶλλον μυθιστορία εἶνε ἀξιόλογα· εἶνε τὰ καλλίτερα ἔργα της, ἐνεκα τῆς ἐπιτυχίας τῶν χαρακτήρων, δραματικῶν καλλονῶν, φυσικῆς πλοκῆς, ὕφους καλοῦ, ποιητικῶν ἐκφράσεων. Ἰδοὺ οἱ τίτλοι: Alessio, ossia gli ultimi giorni di Psara—Il villaggio incendiato—Un episodio dell'insurrezione greca—Calliroe, εἶνε μεστὰ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀπεικονίσεως τῶν ἡμετέρων ἠρώων ἀγωνισμένων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἀπατηθεῖσα Ἰουλιὰ καὶ ἡ Ἐλεσιώρα, τὰ μάλιστα συγκινοῦσι καὶ αὐτὰς τὰς σκληροτέρας καρδίας. Ἄλλα διηγήματα εἶνε Memoria di Paolina—Ricordi di Federico—Il maggiore d'Argincourt καὶ ἄλλα κατώτερα. Ἐν Ἰταλίᾳ πολὺ ἐπηρεθήσαν καὶ ἀνεγνώσθησαν τὰ διηγήματα αὐτῆς, διὸ τῷ 1876 ὑπὸ τὸν τίτλον Racconti ἐγένετο ἀναδημοσίευσίς τινων ἐν Φλωρεντίᾳ παρὰ τοῦ Le Monnier. Αἱ κατὰ καιροὺς ποιήσεις δὲν εἶνε ὀλίγαι, καθότι εἶχε τὸ προτέρημα τῆς αὐτοσχεδιάσεως. Γόνιμος ἦτο ἡ εὐφροσύνη της, εὐρυθυμὸς ὁ στίχος καὶ ἀρμονικός. Ἡ περιπάθεια καὶ ἡ χάρις ἦσαν δεσπότηαι αὐτῆς. Ἐκ τῶν πλείστων ποιήσεών της πολλὰ ὅμως στεροῦνται λυρισμοῦ.

Ἐγράψεν ἀρκετὰ δράματα. Αἱ δύο τραγωδίαί Tieste καὶ Ἰουλιὰ καὶ Ρωμαῖος, ἀμα γραφεῖσαι πολὺ ἤρσαν ἐν Ἰταλίᾳ, ὥστε περὶ αὐτῶν ὀμιλοῦσα ἡ «Ἀθολογία τῆς Φλωρεντίας» διὰ τοῦ φυλλάδιου 535 τοῦ ἔτους 1821 ἔλεγε· . . . le due Tragedie di lei date alla luce porgono all'Italia speranza di veder sorgere un nuovo e valido sostegno della sua gloria drammatica.» Ἄλλα δραματικά αὐτῆς ἔργα εἶνε: Buon-delmonte—Saffo—Corinna καὶ ἄλλα τινα, ἕτινα πάντα εἶνε ἀξιόλογα

διὰ τὴν ἀρμονίαν τοῦ στίχου, ἐπιζήλον φιλοπατρίαν, καλὴν ἀπεικόνισιν τῶν χαρακτηρῶν, ἀλλὰ μονότονοι ἐνόησε καὶ ἀπὸ τῆς σκηπτικῆς διδασκαλίαι δὲν πράξεν οὐσιν ἐντύπωσιν, καὶ οὕτως ἀδύνατον εἶνε νὰ ἐπιζῶσιν εἰς τὰ δραματολογία. Πολύτιμον εἶνε τὸ βιβλίον, τυπωθὲν τῷ 1851, ἐν Τορίνῳ, φέρον τίτλον Discorsi di una Donna alle Giovini maritate del suo paese, φέσει συμβουλὰς σπουδαίας εἰς τὰς γυναῖκας, διὸ τοσοῦτον ἐπληρέθη καὶ ἀνεγνώσθη ἐν Ἰταλίᾳ. La famiglia Boccabrunga, ἐπιστολαὶ γραφεῖσαι κατὰ τὸ 1849, τυπωθεῖσαι καὶ τῷ 1874, ἐνθα καταφαίνεται ὅτι ἠγάπα καὶ τὴν Ἰταλίαν. Πρόσθετι κατέγινεν εἰς μεταφράσεις ἐν πεζολογίᾳ καὶ ἐμμέτρως, ὧν ἐπαινεῖται ἡ τοῦ κοιμητηρίου τοῦ Gray, ἀξιόλογον ἔλεγετον. Μετέφρασε ἐλευθέρως τὸ ποίημα εἰς τὸν θάνατον τοῦ Βύρωνος τοῦ Σολωμοῦ καὶ τὸ διθύραμβον εἰς τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον τοῦ Βαλαωρίτου. Πολλὰ ἄφησεν ἀνέκδοτα, ἰδίως ποιητικὰ, ἐνοῖς μεταφράσεις δύο τραγωδιῶν τοῦ Σαίξπηρ, τὸν Μάκβεθ καὶ τὸ Ὀνειρον θεινῆς νυκτός.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἐγράφησαν ἰταλιστί· οὕτως ὠφέλησε τὴν ἰταλικὴν γραμματολογίαν καὶ ἀπέκτησε δικαίωμα εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἄν συνέγραφεν ἑλληνιστί, ἡ πτωχήμας γραμματολογίᾳ θὰ εἶχε καλὰ ἔργα. Μεγίστην εὐχέρειαν εἶχεν ἡ Πάλλη καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν ὥστε ἠδυνήθη καὶ δράματα νὰ συγγράψῃ. Τὰ μέγιστα ἐκτιμῶσα τὴν ἀγγλικὴν γραμματολογίαν, ἐθαύμαζε τὸν Σαίξπηρ καὶ τὸν Βύρωνα.

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

— EN TΩ ΓΡΑΦΕΙΩ ΗΜΩΝ ΠΩΔΟΥΝΤΑΙ

ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ «ΙΔΟΥ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ» ἤτοι 126 διδακτικώτατο, ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ τοῦ πρακτικοῦ βίου δρ. 5. ΖΑΚ. ΑΝΘΩΝΟΣ Β'. καὶ Γ'. ἔτος μετὰ τῆς α'. βιμήνου τοῦ Δ'. δρ. 12. Γ. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ Οἱ «Σπουργίτες» τοῦ 1884, 1885, 1886, 1887, μετ' ἄλλων στιχοουγημάτων του

Προμηθεύουεν Φυλλάδια τῆς «Σειρᾶς τῶν ποιητικῶν ἔργων» Γ. ΜΑΡΤΙΝΕΛΗ. Τὸ πρῶτον τούτων, καλλιτεχνικώτατον, περιλαμβάνει 33 τῶν ΕΘΝΙΚΩΝ Μᾶς ΕΙΚΟΝΩΝ. Τιμᾶται δρ. 1. 50 ΒΙΡΓΙΝΙΑΣ Π. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ. Τομίδιον περικαλλέστατον, ἐγκλειῖον ὅλην τὴν νεότητα καὶ τὸ αἶσθημα, ὅλην τὴν μάγον ἀνοιξιν 19ετοῦς περιπαθεστάτης παρθένου· τί πλέον; — Ποιητριάς Ἑλληνίδος! Τιμ. φρ. 3

Εἰς πάντα τ' ἀνωτέρω προστιθενται καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη. ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ. Τῶν ἐλλειπόντων φυλλαδιῶν τοῦ α'. τόμου ἤρξατο ἤδη ἡ ἀνατύπωσις, εἰδοποιοῦμεν ὅθεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν ἀπόκτησιν ὀλοκλήρου τῆς σειρᾶς, ὅπως ἐκιστος προῆποστείλῃ ἡμῖν τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν. Ἐκ δὲ τῶν βουλομένων νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ ἀπὸ τοῦ Α'. φυλλ. τῆς Β'. ἐξ αμῆνου, οἱ μὲν τοῦ ἑσωτερικοῦ προπληρώνουσι δρ. 4. 50. οἱ δὲ τοῦ ἔσωτερικοῦ φρ. χρ. 5.